



Rapport

Klacht

Verzoekers, ouders van de meerderjarige J., klagen over het binnentreden in hun woning ter aanhouding van J. door ambtenaren van het regionale politiekorps Utrecht op 25 januari 2007. Zij klagen er in het bijzonder over dat:

1. hun zoon J. niet in de gelegenheid was gesteld zich te melden bij de politie;
2. er onnodig veel politieambtenaren zijn ingezet om de zoon aan te houden;
3. de politieambtenaren hen onheus hebben bejegend. Zo is de vriendin van de aan te houden zoon "kutje" genoemd, is een andere zoon met een arm tegen zijn nek tegen de garage geduwd waarbij hem te kennen werd gegeven dat hij zijn "rotsmoel" moest houden en is verzoekster door een van de aanwezige ambtenaren te kennen gegeven dat hij er geen moeite mee had om een vrouw te slaan, en heeft een bepaalde politieambtenaar zich provocerend gedragen door met zijn wapenstok op zijn hand te tikken;
4. een of meerdere politieambtenaren de op het terrein van verzoekers aanwezige scooters hebben gecontroleerd.

Beoordeling

Algemeen

1. Vijf politieambtenaren (He., leider van de actie, B., E., R., en W,) en twee hondengeleiders (V. en Jx), traden op 25 januari 2007 omstreeks 21.00 uur de woning van verzoekers binnen om een van hun zes zoons, J., aan te houden om een straf uit te zitten. Een aantal van de politieambtenaren was in uniform gekleed, en een aantal in burger. Een andere zoon van verzoekers, A., wilde met zijn scooter via de achtertuin naar buiten. He., W. en R. liepen naar de achtertuin en hielden A. tegen. Zij dachten dat het J. was. Verzoeker kwam naar buiten. He. toonde hem een arrestatiebevel van J. Verzoeker wilde dat de politieambtenaren weg zouden gaan uit de tuin en zich bij de voordeur moesten melden. Daarop liepen zij door de achterdeur binnendoor naar de voordeur en deden de deur open voor E., Jx en V. Zij doorzochten het huis. B. was niet binnen geweest.

2. Verzoekster deelde hen mee dat haar zoon J. niet thuis was. De politie geloofde haar niet en zocht naar J. in het huis, in de tuin en in de schuur. In de tuin en de schuur zagen de agenten scooters waarvan zij de herkomst hebben nagetrokken om te zien of deze waren gestolen.

De sfeer werd steeds grimmiger. Op een gegeven moment zag B., die buiten stond, J. op de scooter aankomen met zijn vriendin Je. Zij reden op die scooter echter weer weg, nog vóórdat zij bij de woning waren aangekomen. Je. kwam later - alleen - weer naar de woning terug. De politieambtenaren geloofden haar niet toen zij vertelde dat J. niet bij haar

was geweest, dan wel dat zij niet wist waar J. was. Over en weer werden opmerkingen gemaakt. J. kwam later die avond thuis en meldde zich vervolgens op het politiebureau, waar hij in hechtenis werd genomen.

3. Verzoekers dienden over het politieoptreden op 28 februari 2007 een klacht in bij de politie. J. had niet de gelegenheid gehad zich te melden op het politiebureau. Zij vonden de huiszoeking wederrechtelijk. Daarbij waren de agenten onbehoorlijk, onfatsoenlijk en bedreigend geweest en hadden zij ongewenste opmerkingen gemaakt. Daarbij had een van de agenten op een dreigende manier met zijn wapenstok in zijn hand staan tikken. Ook had de politie misbruik gemaakt van de situatie door scooters te controleren.

4. Op 7 maart 2007 hadden verzoekers een gesprek met de politie waarin zij een toelichting gaven op hun klacht. Op 5 april 2007 maakte de klachtenrapporteur, Ho., een tussentijds rapport op, met daarin weergegeven de verklaringen van verzoekers en van de betrokken ambtenaren, behalve van W. Van hem is geen verklaring opgenomen. Hij werd in december 2008 apart gehoord. Deze verklaringen zijn hierna bij de verschillende klachtonderdelen vermeld. Met enige wijzigingen en aanvullingen maakte Ho. op 1 mei 2007 zijn eindrapport op. Hierin is onder meer vermeld het gesprek van verzoekers op 7 maart 2007 en een bemiddelingsgesprek van 18 april 2007. Dit gesprek werd voortijdig beëindigd. Naar aanleiding van dit gesprek werd op 21 april 2007 de afspraak vastgelegd dat de politie voortaan met twee ambtenaren naar verzoekers zouden gaan als zij een van hun zoons moeten hebben voor een zaak, en, als deze zoon er niet was, verzoeker ervoor zou zorgen dat hij zich kwam melden.

5. De korpsbeheerder gaf op 12 oktober 2007 een reactie op de klacht.

De korpsbeheerder verwees naar het klachtenrapport van 1 mei 2007 en volgde het advies van de klachtencommissie van 2 oktober 2007, en het verslag van de hoorzittingen van 5 juli 2007 en 28 augustus 2007.

Ook in dit advies zijn verklaringen opgenomen van betrokkenen. Ook deze zijn hierna bij de verschillende klachtonderdelen vermeld.

6. Het advies van de klachtencommissie houdt het volgende in:

A. Over de klacht dat het politieoptreden onbehoorlijk, onfatsoenlijk en bedreigend was en dat ambtenaren ongewenste opmerkingen hadden gemaakt, onthield de commissie zich van een oordeel.

De commissie overwoog hierover dat de emoties bij beide partijen hoog waren opgenomen. Verzoekers voelden zich door de aanwezigheid van de politieambtenaren geïntimideerd. Verzoekers hadden de ambtenaren gehinderd in hun werkzaamheden. Beide partijen hadden hevig op elkaar gereageerd en hadden elkaar versterkt in hun gedrag. Beide partijen hadden stevige taal gebruikt. De verklaringen over het precieze

woordgebruik stonden tegenover elkaar. Ook over het "intimiderende tikken met de wapenstok" stonden de verklaringen lijnrecht tegenover elkaar, aldus de klachtencommissie.

B. De commissie vond de klacht dat de huiszoeking wederrechtelijk was, de inzet disproportioneel, en dat politie misbruik heeft gemaakt van de situatie door scooters te controleren ongegrond.

De commissie overwoog hierover dat verzoekers zonen eerder met de politie in aanraking waren gekomen. Daarom wilde de politie de aanhouding van J. met meerdere politieambtenaren doen. Daarom was de inzet volgens de commissie proportioneel. De politie had geen specifiek onderzoek ingesteld naar de herkomst van de scooters. De politieambtenaren bevonden zich rechtmatig in het huis en zochten J. ook in de tuin en de openstaande schuur. De politie had deze voertuigen gezien tijdens het zoeken naar J. Toen duidelijk was dat J. niet aanwezig was, was nader onderzoek gedaan naar de herkomst van deze voertuigen. Dit was niet onrechtmatig, aldus de commissie.

7. Verzoekers wendden zich op 25 augustus 2008 met hun klacht tot de Nationale ombudsman.

De korpsbeheerder gaf op 30 januari 2009 een reactie op de klachtonderdelen, zoals hierna in de bevindingen is vermeld. Bij deze reactie bevond zich een mutatie van het optreden en een proces-verbaal van aanhouding nadat J. zich op het politiebureau had gemeld.

De korpsbeheerder verklaarde de klachtonderdelen dat J. niet de gelegenheid had gehad om zich te melden, en dat de politie met teveel ambtenaren was gekomen, gegrond. Over de bejegening gaf hij geen oordeel. Het klachtonderdeel over het controleren van de scooters vond hij ongegrond.

8. In reactie op het verslag van bevindingen lieten verzoekers weten dat zij zich met hun klachten niet serieus genomen voelden door de politie.

I. Ten aanzien van het J. niet in de gelegenheid stellen zich te melden

Bevindingen

1.1 Verzoekers klagen erover dat J. niet in de gelegenheid is geweest om zich op het politiebureau te melden.

In hun klacht bij de politie lieten verzoekers weten dat de politie in de woning tegen hen had gezegd dat hun zoon J. ervan op de hoogte was dat hij zich moest melden en dat als hij zich had gemeld, het niet nodig was geweest om zo binnen te vallen.

1.2 In het klachtrapport van 1 mei 2007 staat de volgende verklaring van verzoekers.

Zij zaten op donderdag 25 januari 2007 om ongeveer 21.00 uur televisie te kijken. Hun zoon A. wilde via de poort aan de achterkant van de woning met zijn scooter uitgaan. Twee agenten waren via de poort de achtertuin ingelopen en hadden A. tegengehouden.

Verzoeker was daarop de tuin ingelopen. Hij had de agenten om de reden van hun komst gevraagd. Een van hen had een arrestatiebevel voor J. laten zien. Zij waren via de achterdeur de woning binnengelopen en hadden zonder verzoekers toestemming de voordeur opengedaan. Daarna kwamen er twee politieambtenaren via de voordeur zijn woning binnen. Verzoekster had gevraagd wat er aan de hand was. Er waren inmiddels wel vier of vijf agenten in de woning en zij waren ongevraagd de trap opgelopen. Verzoeker had herhaalde malen aan de leidinggevende gevraagd wat het doel was van de arrestatie van zijn zoon, maar hij had hierop geen antwoord gekregen.

Verzoekster had gezegd dat J. er niet was, maar de agent had tegen haar gezegd dat zij loog. Hij had de kamer van zoon S. doorzocht. Daarna hadden zij nog andere kamers doorzocht tot en met de kelder.

1.3 Tijdens de hoorzitting van 5 juli 2007 hebben verzoekers hierover nog het volgende verklaard:

De politie had gezegd dat J. op de hoogte was. J. was niet op de hoogte dat hij zich moest melden. Dit soort zaken gaan bij justitie ook nogal eens mis.

Verzoeker was totaal overvallen. De politie wilde meteen doorlopen. Hij had om een huiszoekings- of arrestatiebevel gevraagd en waarom ze via de achterkant kwamen. Hij had een arrestatiebevel te zien gekregen voor de aanhouding van J. De politie was zonder zijn toestemming via de achterdeur de woning binnengelopen en had de voordeur opengedaan. Hij vond het een bijzonder vreemde gang van zaken om via de poort binnen te komen en dan op eigen initiatief via de voordeur voor de collega's binnen te laten. Vervolgens waren de agenten ongevraagd de trap opgelopen. Hij vond dat onfatsoenlijk.

Verzoekster had steeds gevraagd wat er aan de hand was maar zij had geen antwoord gekregen.

1.4 Verzoekers voegden hier op 29 december 2008 aan toe dat de wijkagent tijdens het bemiddelingsgesprek met de politie duidelijk had gezegd dat hij nooit J. of een ander familielid op de hoogte had gesteld dat J. zich moest melden op het politiebureau. De bewering van de leidinggevende dat J. een brief had ontvangen waarin stond dat hij zich moest melden was onwaar. Deze brief hadden zij nooit ontvangen en bestond volgens hen ook niet.

1.5 In het klachtrapport van 1 mei 2007 staat hierover de verklaring van:

1.5.1 He.

Hij verklaarde onder meer dat hij de leiding had gehad.

J. stond gesignaleerd voor het uitzitten van een straf. Hem was gebleken dat het rechterlijk vonnis aan J. was betekend en dat hij kon worden aangehouden. J. was dus op de hoogte dat hij zich moest melden. Als hij zich direct had gemeld was de actie niet nodig geweest. Een week voor de actie was wijkagent G. langs geweest. J. wist dus dat hij zich moest melden.

Het was de bedoeling dat hij zou aanbellen met W. en een collega van de hondenbrigade om de hond op te vangen. R. was van te voren gaan kijken of er iemand thuis was. Hij had bericht dat iemand op een brommer vanuit de achtertuin weg wilde rijden. Zij wisten niet wie dat was en deze melding dwong hen tot actie. Hierdoor had de situatie een andere wending gekregen, omdat zij snel moesten handelen. J. zou er immers vandoor kunnen gaan op de brommer. Hij was met W. en nog een paar agenten achterom gelopen. Hij had twee jongens bij de poort gezien, die veel kabaal maakten. Daarop was verzoeker naar de achtertuin gekomen. He. had geroken dat verzoeker had gedronken. (In zijn eerdere verklaring, in het klachtrapport van 5 april 2007 stond niet vermeld dat hij had geroken dat verzoeker had gedronken. Hij had aanleiding gezien de verklaring op dit punt aan te passen.) Verzoeker had geïrriteerde opmerkingen gemaakt over hun komst. He. had verzoeker daarop de last laten zien. Verzoeker had hem gelezen. Hij wilde dat zij de tuin verlieten en had gecommandeerd dat zij alleen door de voordeur naar binnen mochten. Toen was de situatie al vervelend geworden. De zonen en verzoekster waren naar buiten gekomen. Hij was via de achterzijde naar binnen gelopen en had vervolgens de voordeur van binnenuit geopend. Hij was met een collega naar boven gegaan om een paar kamers te bekijken op de aanwezigheid van J.

1.5.2 B.:

B. verklaarde dat hij op verzoek van medewerkers in uniform was meegegaan naar de woning van J. J. stond gesignaleerd en moest worden aangehouden. Hij had met W. de woning aan de buitenkant geobserveerd. He. en R, waren naar de achterzijde van de woning gegaan. Hij was zelf niet in de woning geweest.

1.5.3 E.:

E. verklaarde dat het uit tactische overwegingen niet slim zou zijn om J. van te voren in te seinen dat hij werd gezocht. Hij had die afweging niet gemaakt. Hij had aan de voorzijde van de woning gestaan en de anderen aan de achterzijde, om te voorkomen dat iemand uit de woning zou ontsnappen. Hij had gezien dat de voordeur werd geopend en dat He. al binnen was. Hij vermoedde dat A. werd vastgepakt toen hij de woning verliet, omdat men niet precies wist wie hij was.

1.5.4 R.:

R. verklaarde dat hij iets eerder naar de woning was gegaan om te kijken of J. thuis was. Hij had aan de achterzijde bij de poort een scooter zien naderen met een jongen. Zij waren de tuin ingelopen. Verzoeker wilde het huiszoekingsbevel zien. R. was via de achterzijde de woning binnengelopen.

1.5.5 Jx, hondengeleider:

Jx verklaarde dat hij in eerste instantie niet in de woning was geweest. Hij had met de diensthond buiten op straat gestaan. Toen de situatie in de woning rustig was had hij de hond in de bus gezet en was hij naar binnengegaan.

1.5.6 V., hondengeleider:

Uit zijn verklaring blijkt niet of hij meteen in de woning is geweest.

1.6 In het verslag van de hoorzitting, opgenomen in het advies van de klachtencommissie, zijn de verklaringen opgenomen van de betrokken ambtenaren en verzoekers en hun advocaat.

De verklaring van de advocaat van verzoekers houdt in dat He. had gesteld dat de wijkagent een week voor de aanhouding aan de deur was geweest, maar dat was volgens de advocaat maanden geleden geweest.

De verklaringen van He., B., J. en R., zijn inhoudelijk gelijklopend aan de verklaringen in het klachtrapport van 1 mei 2007.

E. had aanvullend nog verklaard dat hij via de voordeur was binnengekomen en zonder iets te zeggen naar boven was gelopen.

1.7 De korpsbeheerder gaf op 30 januari 2009 een reactie op de klacht. De korpsbeheerder verklaarde de klacht dat J. niet de gelegenheid had gehad om zich te melden, gegrond. De wijkagent was vier maanden voor het politieoptreden bij verzoekers geweest en niet een week van te voren, aldus de korpsbeheerder. Het vonnis waarvoor J. moest worden aangehouden was niet opgenomen in het Bedrijfs Processen Systeem (BPS). Daardoor was niet aannemelijk dat de politie dit vonnis moest betekenen. De wijkagent kon zich niet meer herinneren wanneer hij een bezoek aan verzoekers had gebracht, om welke reden dat was, of dat hij had gezegd dat J. zich bij de politie moest melden. Omdat niet aannemelijk was dat J. in de gelegenheid was gesteld zich te melden, achtte de korpsbeheerder de klacht op dit punt gegrond.

1.8 De korpsbeheerder gaf in zijn reactie van 30 januari 2009 verder aan dat een machtiging tot binnentreden ontbrak. In het BPS was niet opgenomen dat een machtiging

tot binnentreden was vervaardigd. Ook was in de administratie van de politie geen kopie van een rechterlijk vonnis opgenomen. Wel was gemuteerd dat "vader ons niet binnen wilde laten."

De korpsbeheerder gaf op de vraag of hij aanleiding zag tot een maatregel of actie ten behoeve van verzoekers aan dat in het bemiddelingsgesprek van 18 april 2007 voor beide partijen duidelijke afspraken waren gemaakt. Hij achtte dit voldoende garantie om dergelijke problemen in de toekomst te voorkomen.

1.9 Verzoekers gaven op 16 maart 2009 een reactie op het standpunt van de korpsbeheerder.

Zij brachten onder meer naar voren dat de wijkagent tijdens het bemiddelingsgesprek had gezegd dat hij voorafgaande aan de politie-inval was gebeld door He., die hem had gezegd dat hij de inval niet bekend mocht maken. De wijkagent mocht hen niet vertellen dat J. werd gezocht omdat er een inval was gepland. Dat dit zo opzettelijk was gepland bleek volgens hen ook uit de verklaring van E. (zie hierna over het binnentreden) dat het uit tactische overwegingen niet slim zou zijn om J. van te voren in te seinen dat hij werd gezocht. Hieruit bleek volgens verzoekers dat geen sprake was van een misverstand. De politie had J. opzettelijk niet op de hoogte gesteld omdat de politie een inval wilde doen.

Hierdoor vonden zij de politie-inval onrechtmatig. Zij zagen niet in waarom de politie niet gewoon een brief had kunnen sturen met het verzoek aan J. om zich te melden op het politiebureau. Verzoekers voegden hier aan toe dat de verklaring van He. in het eerste klachtrapport (van 5 april 2007) afweek van het definitieve klachtrapport van 1 mei 2007. He. had aan zijn verklaring toegevoegd dat hij had geroken dat verzoeker had gedronken. Dit was volgens verzoekers beslist niet het geval, omdat hij geheelonthouder is.

1.10 De Nationale ombudsman stelde op 2 juli 2009 nadere vragen aan de korpsbeheerder, omdat de korpsbeheerder in zijn brief van 30 januari 2009 had aangegeven dat een machtiging tot binnentreden ontbrak en dat verzoeker geen toestemming had gegeven om binnen te treden. De Nationale ombudsman verzocht de korpsbeheerder, indien hij van mening was dat het optreden rechtmatig was geweest, dit gemotiveerd aan te geven.

1.11 De korpsbeheerder reageerde hierop met de mededeling dat de aanwezigheid van politieambtenaren wel rechtmatig was geweest. Hij zag geen aanleiding tot een passende maatregel vanwege het bemiddelingsgesprek van 18 april 2007. Hij achtte het niet zinvol om nogmaals een gesprek te laten plaatsvinden.

Beoordeling

1.12 Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het huisrecht vindt bescherming in verdragen en de Grondwet (zie Achtergrond 1. en 2.) en houdt in dat overheidsinstanties niet zonder toestemming van de bewoner een woning mogen binnengaan. Uitzonderingen hierop zijn in de wet geregeld.

Dit betekent dat de politie alleen mag binnentreden in een woning als zij beschikt over een machtiging tot binnentreden, of als de bewoner toestemming geeft om binnen te komen. De politie moet ook een doel hebben om een woning binnen te treden, bijvoorbeeld om iemand aan te houden.

1.13 Gebleken is dat J. geen oproep heeft gekregen om zich aan het politiebureau te melden. Hij had de kans moeten hebben om zich bij de politie te melden. Er was dan ook geen reden om J. meteen aan te houden. Het binnentreden was daarmee al niet behoorlijk.

1.14 De politie kon de Nationale ombudsman geen machtiging tot binnentreden verstrekken. In het BPS was ook niet opgenomen dat deze was vervaardigd. Daarom wordt er van uitgegaan dat de politie niet over een dergelijke machtiging beschikte. Verder heeft verzoeker geen toestemming verleend aan de politie om zijn woning te betreden. Immers, verzoeker heeft tegen de politieagenten gezegd dat zij zich uit zijn achtertuin moesten verwijderen en bij de voordeur moesten aanbellen. De agenten zijn vervolgens door de achtertuin, via de achterdeur binnendoor naar de voordeur gelopen om de andere ambtenaren binnen te laten. Hiermee is het huisrecht geschonden.

1.15 Door zonder machtiging en zonder toestemming van verzoeker op deze manier de woning binnen te komen heeft de politie zich schuldig gemaakt aan onrechtmatig machtsvertoon. Het is begrijpelijk dat verzoekers hierdoor zijn verrast en zich hiermee overvallen hebben gevoeld. Verzoekers rechten zijn hiermee met voeten getreden. Het had de korpsbeheerder niet misstaan om dit jegens verzoekers te erkennen.

Hiermee is het behoorlijkheidsvereiste dat grondrechten - in dit geval het huisrecht - voldoende moeten gerespecteerd, geschonden.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van het grote aantal politieambtenaren

Bevindingen

2.1 Verzoekers klagen erover dat onnodig veel politieambtenaren waren ingezet om hun zoon aan te houden.

2.2 In het klachtrapport van 1 mei 2007 zijn de volgende verklaringen van He., B. E. en V. opgenomen. De verklaringen van Jx en R. leverden op dit punt geen relevante informatie

op.

2.2.1 He. verklaarde dat er voor was gekozen om met meerdere politieambtenaren naar de woning te gaan omdat de zonen zich nogal irritant konden gedragen jegens de politie en omdat zij honden hadden. Zij waren er van uitgegaan dat de bewoners thuis zouden zijn en dat zij ook nu weer geen medewerking zouden krijgen. Zij hadden enkele geüniformeerde collega's bij zich. Uit veiligheidsoverwegingen waren twee collega's van de hondenbrigade meegegaan (Jx en V.).

2.2.2 B. verklaarde dat hij buiten had gestaan. Hij had gezien dat door het tumult een aantal buurtbewoners uit de ramen hingen om te kijken wat er gaande was.

2.2.3 E. verklaarde dat hij groepschef was bij de noodhulp. Hij was vaker bij verzoekers geweest in verband met de aanhouding van één van de zonen. Het was bijzonder lastig om in de woning mensen aan te houden vanwege de aanwezigheid van verbaal agressieve bewoners en een hond. Dat er honden aanwezig waren was de aanleiding om de hondenbrigade op de achtergrond te vragen.

2.2.4 V. verklaarde dat hem vanwege de aanwezigheid van honden in de woning die mogelijk problemen konden geven, als hondengeleider was gevraagd mee te gaan. Uit eerdere ervaringen in de woning van verzoekers was het hem bekend dat om het werk veilig te kunnen doen, meerdere politiemensen nodig waren.

2.2.5 De korpsbeheerder achtte in zijn reactie van 30 januari 2009 de klacht gegrond.

De inzet van zes politieambtenaren was te fors geweest voor de aanhouding van J. Dat er kennelijk een zoon met een bromfiets uit de achtertuin wegreed, deed daaraan niet af. De achterzijde van de woning had volgens de korpsbeheerder met één koppel kunnen worden afgedekt. Een tweede koppel had zich bij de voordeur kunnen melden. De hondengeleiders waren slechts bedoeld voor aanwezigheid op de achtergrond om eventuele gevaarlijke honden af te vangen.

2.2.6 Verzoekers deelden in hun reactie van 16 maart 2009 mee dat het uit de verklaringen van de ambtenaren leek alsof al hun zonen regelmatig door de politie werden aangehouden wegens crimineel gedrag. Dit was niet zo. Helaas, en tot hun groot verdriet waren in het verleden inderdaad twee van hun zes zonen in aanraking gekomen met de politie. Gelukkig hadden zij hun leven verbeterd, aldus verzoekers. De andere zonen hadden zich nooit schuldig gemaakt aan crimineel gedrag en werden nu door de politie over dezelfde kam geschoren. Zij vonden dat van de politie toch enig onderscheidend vermogen mocht worden verwacht. Ook vonden zij dat de politie schijnbaar nogal snel vond dat men zich irritant gedraagt, zonder dat de politie dit had geconcretiseerd. Er was helemaal geen aanleiding om met zo'n overmacht een inval te doen. Men had gewoon een brief kunnen versturen met het verzoek aan J. om zich te melden op het politiebureau.

Beoordeling

2.3 Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel. Dit brengt mee dat niet met een overmacht aan politieambtenaren wordt opgetreden wanneer met een kleiner aantal politieambtenaren had kunnen worden volstaan.

2.4 Verzoekers klagen erover dat het optreden disproportioneel was door de inzet van zeven politieambtenaren.

2.5 Zoals de korpsbeheerder heeft erkend was er geen aanleiding om met zoveel ambtenaren te komen. Bovendien had de politie kunnen volstaan met aan J. een oproep te sturen om zich te melden op het politiebureau, zodat het politieoptreden niet had hoeven plaatsvinden. Hierbij komt nog dat het politieoptreden de aandacht heeft getrokken van buurtbewoners hetgeen nadelige gevolgen voor verzoekers kan hebben.

Hiermee is het vereiste van evenredigheid geschonden.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van de bejegening

Bevindingen

3.1 Verzoekers klagen erover dat de politieambtenaren hen onheus hebben bejegend. Verzoekers brachten het volgende naar voren. De vriendin van de aan te houden zoon was "kutje" genoemd, een andere zoon was met een arm tegen zijn nek tegen de garage geduwd waarbij hem te kennen werd gegeven dat hij zijn "rotsmoel" moest houden en verzoekster was door een van de aanwezige ambtenaren te kennen gegeven dat hij er geen moeite mee had om een vrouw te slaan. Daarbij had een bepaalde politieambtenaar zich provocerend gedragen door met zijn wapenstok op zijn hand te staan tikken.

3.2 In hun klacht bij de politie hebben verzoekers aangegeven dat de politie er duidelijk op uit was om hen te intimideren en zelfs te provoceren. De agenten hadden buiten in een kring om Je. heen gestaan om druk op haar uit te oefenen. Zij hadden haar "kutje" genoemd. A. had dat gehoord. Toen hij daarop in wilde gaan had een agent hem tegen de garagedeur klem gezet met zijn arm tegen zijn nek zodat hij geen lucht kreeg.

Je. had gehoord dat de agenten tegen elkaar zeiden dat zij geen enkele moeite hadden om die rotsmoel van de jongens in elkaar te slaan.

3.3 In het klachtrapport van 1 mei 2007 staat hierover als verklaring van verzoekers:

Verzoekers en drie zoons stonden in de woonkamer te wachten op aanwijzing van de politie. Een van de agenten had tegen een van hun zoons gezegd: "je moet je grote bek houden". Drie agenten stonden in de gang. Zij hadden zich toen agressief en provocerend opgesteld. Een agent had een gummiknuppel in de hand en stond daar provocerend mee in zijn handen te slaan. Dit gedrag was nergens voor nodig. Ook de andere agenten waren verbaal agressief aanwezig door ongewenste opmerkingen te maken naar hen en Je., de vriendin van J. De leider had gezegd dat hij geen moeite had om een vrouw te slaan. Verzoekster had zich daardoor zeer bedreigd gevoeld. Je. had gehoord dat de agenten tegen elkaar hadden gezegd dat zij geen moeite hadden om die rotsmoel van haar in elkaar te slaan. Verzoeker had gehoord dat een agent tegen A. had gezegd dat ook hij zijn grote smoel moest houden.

3.4 In het klachtrapport van 1 mei 2007 staat hierover als verklaring van de betrokken ambtenaren:

3.4.1 De verklaring van He.:

He. had verklaard dat verzoekster steeds bij hem was gebleven en dat hij dat niet prettig had gevonden. Hij had haar gezegd dat zij hem niet moest storen bij zijn werk. Het zou best kunnen dat hij had gezegd dat hij haar niet geloofde toen zij zei dat J. niet thuis was.

Hij had niet gezien wie er in de gang met een wapenstok had staan tikken. Nadat zij klaar waren in de woning waren zij via de keuken naar buiten gelopen. Verzoeker was daar ook. Hij was boos. Samen met een paar van zijn zonen was een onprettige situatie ontstaan. Er stond een scooter in de achtertuin die zij wilden controleren. Hij had gevraagd of de scooters al bekeken waren. Verzoekster had in de achtertuin hun werk belemmerd. Zij was voor een scooter gaan staan, voor het plaatje dat werd genoteerd. Zij belette daarmee hun werk. Zij was bijzonder irritant geworden en had geweigerd weg te gaan. He. had haar gezegd dat zij weg moest gaan. De jongens hadden daarop gezegd: "als je aan mijn moeder komt dan gebeurt er wat." Verzoeker haalde zijn vrouw bij de brommer weg.

Er was een meisje met haar brommer komen aanrijden. B. had gezegd dat J. op die brommer had gezeten. Zij was dit blijven ontkennen. Het was wel een heftige discussie geweest. Dit was hard gegaan. Het meisje had daarop gehuild.

De hele situatie was bijzonder onrustig geweest, aldus He. Het was volgens He. mogelijk dat het optreden intimiderend was overgekomen, maar de politie was volgens He. in ieder geval duidelijk geweest. Zij hadden gezegd dat zij terug zouden komen als J. zich niet zou melden.

3.4.2 De verklaring van B.:

B. had verklaard dat hij buiten bij de achteringang had gestaan. Hij had een brommer gezien met daarop J. Toen J. hen zag was hij ervandoor gegaan. De sfeer was opgefokt

geweest. De bestuurster van de brommer was bijzonder opgefokt en was blijven liegen over het feit dat J. bij haar op de brommer had gezeten. Verbaal was de discussie hoog opgelopen en hij had gezien dat een van de jongens zich hiermee bemoeide. Het zou volgens B. best kunnen dat er op dat moment wat was geduwd en gezegd tegen verzoekers en het meisje. Hij had geen beledigende of intimiderende woorden gebruikt. Wel was in de tuin een behoorlijke woordenwisseling geweest tussen de collega's van de hondenbrigade en verzoeker.

3.4.3 De verklaring van E.:

E. had verklaard dat zij in verschillende slaapkamers naar J. hadden gezocht. Verzoekster had gezegd dat J. niet aanwezig was. Hij had haar niet voor leugenaar uitgemaakt. Zij waren met drie man boven: hijzelf, He. en W. Nadat zij alle kamers hadden bekeken waren zij weer naar beneden gegaan. Hij sloot niet uit dat er beneden wel wat stevige woorden waren gevallen. Hij kon zich niet herinneren wat er was gezegd.

Er was geen prettige sfeer in de gang. Hij had niet gehoord dat de politie had gedreigd. In de gang stond een aantal collega's, waaronder twee van de hondenbrigade. Hij wist niet of iemand een wapenstok in zijn handen had gehad. Hij had dat volgens zijn verklaring in elk geval niet.

Toen zij J. hadden aangesproken had hij gemerkt dat zij zich erg aangevallen voelde omdat de collega's vroegen waar J. was. Zij vertelde eerst niet de waarheid, immers er was gezien dat zij bij J. achter op de scooter had gezeten. Dat was wel met enige stemverheffing gegaan. Collega's hadden gezegd dat zij loog. Hij sloot niet uit dat tijdens de woordenwisseling wat krachttermen waren gebruikt in de richting van J.

3.4.4 De verklaring van R.

R. had verklaard dat hij niet gehoord had dat verzoekster voor leugenaar werd uitgemaakt. Hij had niet gezien dat met een wapenstok dreigende bewegingen waren gemaakt. Hij had zelf geen wapenstok omdat hij in burger was. J., de vriendin van J., was alleen teruggekomen met de brommer. Hij had gehoord dat er een stevige woordenwisseling was ontstaan. Zij loog over de aanwezigheid van J. Er was in de tuin een behoorlijke woordenwisseling geweest tussen verzoekers en de politie. Verzoeker deed de zaak escaleren. R. had besloten de brommer van J. voor technisch onderzoek mee te nemen, omdat zij op een brommer reed die volgens hem niet voldeed aan de technische eisen.

3.4.5 De verklaring van Jx, hondengeleider:

Jx had verklaard dat hij had gehoord dat de situatie wat gespannen was. Toen J. niet in de woning bleek te zijn, was hij naar buiten gegaan. Hij had wel een lange wapenstok, maar die hing aan zijn broeksband. Hij had de wapenstok niet in zijn hand gehad. Ook had hij geen onwelvoeglijke opmerkingen gemaakt. In de tuin was wel een stevige discussie

geweest met een meisje op een brommer. Er was duidelijk opgetreden. Dat was nodig vanwege het hinderlijke gedrag van de familie.

3.4.6 De verklaring van V., hondengeleider:

V. had verklaard dat de spanning al snel opliep omdat de bewoners heel snel verbaal agressief reageerden op de aanwezigheid van de politie. Hij had gehoord dat verzoekster had gezegd dat J. er niet was. Hij had wel gehoord dat er werd gezegd dat de collega's dat niet geloofden. Hij kon zich daar wel iets bij voorstellen, omdat het niet de eerste keer was dat verzoekers hen hadden belazerd. Hij wist niet wie dat had gezegd. Hij had in de gang gestaan. Hij had niet in de gang uitdagend met de wapenstok staan spelen. Hij had ook niet gezien wie dat dan wel had gedaan. Dat de aanwezigheid van een groot aantal politiemensen als overkill overkwam kon hij zich wel voorstellen.

3.5 In het verslag van de hoorzitting, opgenomen in het advies van de klachtencommissie, staan verklaringen opgenomen van de betrokken ambtenaren en verzoekers. De verklaringen van verzoekers en van He. zijn hierna weergegeven voor zover deze een aanvulling vormen op de eerder genoemde verklaringen. De verklaringen van B., E., R., Jx en V. zijn inhoudelijk eensluidend aan hun eerdere verklaringen.

3.5.1 De verklaring van verzoekers:

De hondengeleider had in de gang provocerend en intimiderend met een wapenstok op zijn hand staan tikken. Op een gegeven moment waren een stuk of zes agenten binnen geweest. De politie was er duidelijk op uit geweest om hen te intimideren. De agenten waren bijzonder intimiderend geweest tegen verzoekster. Zij hadden zeer hard en onbeschoft tegen haar gesproken en waren met zijn allen om haar heen gaan staan en hadden haar gedwongen om te antwoorden.

3.5.2 He. had aan zijn verklaring toegevoegd dat zij het plaatje van de brommer en de crossmotor in de schuur hadden nagetrokken op eventuele diefstal. De scooter in de openstaande schuur had doorgeknijpte bedradingen of een kapot slot. Zij hadden dat niet vertrouwd. De jongens van de familie waren bij hen bekend voor vermogensdelicten. Zij braken ergens in en reden dan met de scooter of brommer weg. Verder had He. aan zijn verklaring toegevoegd dat Je. ontzettend tegen hen was tekeergegaan en dat hij geen onfatsoenlijke of onbehoorlijke woorden had gebruikt. Hij had nooit gezegd dat hij er geen moeite mee zou hebben om een vrouw te slaan.

3.6 De korpsbeheerder heeft in zijn brief van 30 januari 2009 aangegeven dat politieambtenaar W. aanvankelijk niet was gehoord. Op 15 december 2008 had W. alsnog een verklaring afgelegd. W. had verklaard dat hij via de achterzijde de woning was binnengegaan. De sfeer was onvriendelijk geweest. W. was op de bovenverdieping geweest. Hij had niet gehoord dat bedreigingen waren geuit of gezien dat geweld was

gebruikt. W. was later buiten geweest, omdat was doorgegeven dat J. op de scooter was aangekomen maar er vandoor was gegaan. Hij had gehoord dat tegen Je. was gezegd dat zij niet werd geloofd toen zij vertelde niet te weten waar J. was, omdat hij kort te voren nog bij haar op de scooter had gezeten. Tijdens dit gesprek had zij gehuild. W. had zich niet meer kunnen herinneren wat tegen haar was gezegd, maar hij had haar geen beledigende woorden tegen haar gebruikt en had zeker geen "kutje" gezegd. Hij had dat zijn collega's ook niet horen zeggen.

3.7 De korpsbeheerder heeft verder in zijn brief van 30 januari 2009 aangegeven dat geen ander beeld is verkregen dan dat op basis van de eerdere verklaringen. Hij zag geen aanleiding om het advies van de Commissie voor de Politieklachten (zoals hiervoor is weergegeven in Algemeen onder 6.) te herzien. Hij gaf op dit punt geen oordeel.

3.8 Verzoekers gaven in hun reactie van 16 maart 2009 op het standpunt van de korpsbeheerder het volgende aan:

a. Uit de verklaring van E. was gebleken dat hun zoon A. stevig was vastgepakt omdat de politie dacht dat hij J. was. E. had verklaard dat er beneden wel stevige woorden waren gevallen door de politie. Verzoekers hadden dat zelf niet gedaan. Zij hadden alleen de betrokken agent er op aangesproken dat zij zulk soort taalgebruik in hun woning niet wensten. Daarnaast hadden zij gezegd dat verzoekster niet loog over het feit dat J. niet thuis was en hadden zij gevraagd waarom men J. wilde arresteren, maar daar hadden zij geen antwoord op gekregen.

b. Ook had E. verklaard dat er tegen Je. wat krachttermen waren gebruikt. Van een woordenwisseling was geen sprake geweest, omdat Je. alleen had verteld dat zij niet wist waar J. was en erg moest huilen. Volgens Je., A., en verzoeker, die alle drie hierbij aanwezig waren geweest, was wel degelijk "kutje" gezegd. Vijf of zes agenten hadden om haar heen gestaan en hadden tegen haar geschreeuwd. Tegen A. was gezegd dat hij zijn rotsmoel moest houden en hij was met geweld tegen de garage aangeduwd.

R. had toen ook gezegd dat hij de brommer in beslag zou nemen als Je. niet vertelde waar J. was. Verzoeksters zagen dit als treiteren.

c. Uit de verklaringen van de politieambtenaren volgde volgens verzoekers dat alle agenten hadden aangegeven dat er stevige taal was gebruikt, maar dat niemand dit schijnbaar zelf had gedaan. Volgens hen hadden de agenten zich helemaal laten gaan uit frustratie dat zij J. niet konden arresteren. Er was hierbij bijzonder onwelvoeglijke taal gebruikt en dit hadden zij niet verwacht van de politie. Zij vonden dit grove beledigingen. Was de situatie andersom geweest en hadden zij zulke taal gebruikt, dan waren zij zeker vervolgd wegens belediging van een ambtenaar in functie.

d. Verder stond in een aantal verklaringen dat zij de politie al eerder zouden hebben belazerd toen een andere zoon werd gezocht. Dit was volgens verzoekers helemaal niet zo. Acht jaar geleden had hun zoon Ax verbleven op Glenn Mills en was daar weggelopen. Hij was niet naar huis gegaan. De politie had toen ook hun woning doorzocht, maar hij was daar volgens verzoekers toen niet geweest.

Beoordeling

3.9 Het vereiste van correcte bejegening houdt onder meer in dat bestuursorganen burgers als mens respecteren en hen beleefd behandelen. Dit houdt in dat ambtenaren in hun contacten met burgers de gebruikelijke regels van fatsoen in acht nemen en hen niet intimideren of provoceren.

3.10 De klacht van verzoekers houdt in dat zij zich onheus bejegend hebben gevoeld en ook geïntimideerd dan wel bedreigd door de houding van zeven politie-ambtenaren en de taal die zij gebruikten.

3.11 De Nationale ombudsman is van mening dat het hier niet zozeer gaat om welke woorden er precies door alle betrokkenen zijn gebruikt. Het gaat erom of verzoekers met respect zijn behandeld die avond. Het is duidelijk dat verzoekers dit niet zo hebben ervaren. De agenten van hun kant vonden dat de gespannen sfeer was ontstaan door de opmerkingen van verzoekers. De lezingen over wat er precies is voorgevallen lopen weliswaar uiteen, maar de ambtenaren hebben ieder voor zich verklaard dat "stevige" woorden, waaronder krachttermen, waren gevallen (zonder daarbij aan te geven welke woorden dat waren geweest), maar dat zij zelf dergelijke woorden niet hadden gebruikt.

3.12 Uit het geheel van verklaringen is voldoende aannemelijk geworden dat het grote aantal ambtenaren, de manier waarop zij het huis zijn binnengelopen en vervolgens zich in huis hebben gedragen, intimiderend en provocerend is geweest. Hiermee is al niet respectvol gehandeld. Dat verzoekers hier ongetwijfeld minder vriendelijk op zullen hebben gereageerd heeft de politie dan ook over zich zelf heen geroepen. In elk geval is de reactie van verzoekers niet van dien aard geweest dat de politieambtenaren daarin aanleiding hebben gezien hen aan te houden wegens belediging van een ambtenaar in functie. Door het gebruik van in hun eigen woorden "stevige taal" is aannemelijk dat zij woorden hebben gebruikt en een houding hebben aangenomen waarmee zij de regels van fatsoen hebben overtreden. Hiermee is het vereiste van correcte bejegening geschonden.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het controleren van aanwezige scooters in de schuur

Bevindingen

4.1 Verzoekers klagen erover dat een of meerdere politieambtenaren de op het terrein van verzoekers aanwezige scooters hebben gecontroleerd.

4.2 De korpsbeheerder gaf in zijn brief van 30 januari 2009 aan dat bij het zoeken naar J. in de schuur één motorscooter en twee scooters zonder contactslot waren aangetroffen. De politieambtenaren hadden daarom het vermoeden dat hier sprake was van heling. Dat bleek niet het geval. Ook verwees hij naar artikel 96 van het Wetboek van Strafvordering, dat de bevoegdheid geeft om bij ontdekking van een strafbaar feit op heterdaad voorwerpen in beslag te nemen. Volgens de korpsbeheerder was in de jurisprudentie bij dit artikel verder bepaald dat er zoekend rondgekeken mag worden naar voorwerpen die voor de hand liggen. De rechtmatigheid van de aanwezigheid van de politieambtenaren en het natrekken van de scooters kon daarom niet in twijfel worden getrokken, aldus de korpsbeheerder.

4.3 Verzoekers reageerden hier in hun reactie van 16 maart 2009 als volgt op.

Dat de politie bij een rechtmatige betreding van een woning het recht had om zoekend rond te kijken hadden zij begrepen. Volgens hen was dit recht echter beëindigd toen de politie had geconstateerd dat J. niet thuis was.

Daar kwam volgens hen bij dat He. geen last tot binnentreden had laten zien; er helemaal geen machtiging tot binnentreden was geweest, en bovendien wel in het BPS gemuteerd dat verzoeker hen niet binnen wilde laten. Zij wilden dit punt bij de klacht meegenomen zien. Zij vonden het optreden onrechtmatig.

Beoordeling

4.4 Ook dit klachtonderdeel wordt getoetst aan het eerder genoemde huisrecht.

4.5 Zoals hiervóór over het binnentreden is geoordeeld, heeft de politie het huisrecht geschonden. Hieruit volgt dat ook het vervolgoptreden niet behoorlijk is. Doordat de politie niet bevoegd was om in de woning naar J. te zoeken had de politie evenmin de bevoegdheid om brommers en scooters te controleren. Door zo op te treden heeft de politie haar bevoegdheden overschreden.

Hiermee is het behoorlijkheidsvereiste dat grondrechten - in dit geval het huisrecht - voldoende moeten worden gerespecteerd, geschonden.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Het voorgaande leidt er toe dat de Nationale ombudsman aanleiding ziet om aan de korpsbeheerder een aanbeveling te doen.

Slotbeschouwing

De politie verrichte op zich een goede taak: ervoor zorgen dat een van de zonen van de familie zou worden aangehouden om een straf uit te zitten. Het zou proportioneel zijn geweest om deze zoon eerst op het bureau uit te nodigen en hem daar aan te houden. Pas na niet verschijnen zou er reden kunnen zijn geweest om de zoon van huis op te halen.

De politie is echter direct bij zijn huis langsgegaan. De actie is vervolgens uitgevoerd met een overmacht aan personeel: zeven politieambtenaren en twee hondenbegeleiders. De wijze waarop deze actie vervolgens is uitgevoerd verdient kritiek. De betrokken politieambtenaren hebben blijk gegeven van een ernstig gebrek aan professionaliteit door zonder machtiging en ook zonder toestemming van de bewoners zich aan de achterkant van het huis toegang tot de woning te verschaffen. Het is een staaltje van provocerende brutaliteit dat de politiemannen die zich zo toegang tot het huis verschaffen vervolgens na opmerkingen van de bewoners hierover het huis doorliepen om voor hun collega's de voordeur open te maken. Op die wijze heeft de politieactie het karakter van een illegale overval gekregen.

Door dit optreden hebben zij een forse aanleiding voor escalatie gegeven en bleken zij vervolgens onmachtig om door professioneel optreden verdere escalatie te voorkomen. De verhouding tussen de politie en de bewoners werden grimmig en de politie heeft zich in die situatie ook incorrect en daarmee onvoldoende respectvol opgesteld. Ook hebben zij bij hun actie zonder dat zij daartoe gerechtigd waren de eigendom van de aanwezige scooters nagetrokken (en geen onregelmatigheden aangetroffen).

Al met al geeft deze massale politieactie de indruk van grove minachting voor rechtstatelijke eisen. Een excuus is daarom op zijn plaats. Gelet op het grote aantal ambtenaren dat bij deze - grensoverschrijdende actie betrokken waren - rijst de vraag of binnen het betrokken politiekorps voldoende besef is van de grenzen waarbinnen de politietaak vervuld moet worden.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht (de burgemeester van Utrecht) is

gegrond ten aanzien van:

het binnentreden zonder J. in de gelegenheid te stellen zich te melden, wegens schending van het behoorlijkheidsvereiste dat grondrechten - in dit geval het huisrecht - worden gerespecteerd;

het aantal politieambtenaren dat aanwezig was, wegens schending van het vereiste van evenredigheid;

de bejegening, wegens schending van het vereiste van correcte bejegening;

het controleren van scooters, wegens schending van het behoorlijkheidsvereiste dat grondrechten - in dit geval het huisrecht - wordt gerespecteerd.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman ziet aanleiding om aan de korpsbeheerder in overweging te geven om jegens verzoekers een passend gebaar te maken, bijvoorbeeld door het aanbieden van excuses voor het politieoptreden.

Onderzoek

Op 29 augustus 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer en mevrouw H. te Utrecht, met een klacht over een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd de betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven.

Zij maakten van deze gelegenheid geen gebruik.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Utrecht over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was.

Tijdens het onderzoek kregen de beheerder van het regionale politiekorps Utrecht en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Betrokken ambtenaar E. deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De korpsbeheerder berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

De reactie van verzoekers gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

een brief van verzoekers aan de politie Utrecht;

klachtrapportage van de politie Utrecht van 5 april 2007 en 1 mei 2007;

een brief van de korpschef van 12 oktober 2007 met als bijlage het advies en verslag van de hoorzittingen van de klachtencommissie;

brieven van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 25 augustus 2008, 29 december 2008 en 16 maart 2009;

brieven van de korpsbeheerder aan de Nationale ombudsman van 30 januari 2007 en 14 juli 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM)

Artikel 8

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie. 2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

2. Grondwet

Artikel 10

"Behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen heeft een ieder recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer."

Artikel 12

"1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen.

2. Voor het binnentreden overeenkomstig het eerste lid zijn voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden vereist, behoudens bij de wet gestelde uitzonderingen.

3. Aan de bewoner wordt zo spoedig mogelijk een schriftelijk verslag van het binnentreden verstrekt. Indien het binnentreden in het belang van de nationale veiligheid of dat van de strafvordering heeft plaatsgevonden, kan volgens bij de wet te stellen regels de verstrekking van het verslag worden uitgesteld. In de bij de wet te bepalen gevallen kan de verstrekking achterwege worden gelaten indien het belang van de nationale veiligheid zich tegen verstrekking blijvend verzet."

3. Algemene wet op het binnentreden

Artikel 1

"1. Degene die bij of krachtens de wet belast is met de opsporing van strafbare feiten of enig ander onderzoek, met de uitvoering van een wettelijk voorschrift of met het toezicht op de naleving daarvan, dan wel een bevoegdheid tot vrijheidsbeneming uitoefent, en uit dien hoofde in een woning binnentreedt, is verplicht zich voorafgaand te legitimeren en mededeling te doen van het doel van het binnentreden. Indien twee of meer personen voor hetzelfde doel in een woning binnentreden, rusten deze verplichtingen slechts op degene die bij het binnentreden de leiding heeft.

2. Indien de naleving van de in het eerste lid bedoelde verplichtingen naar redelijke verwachting ernstig en onmiddellijk gevaar oplevert voor de veiligheid van personen of goederen, feitelijk onmogelijk is dan wel naar redelijke verwachting de strafvordering schaadt ten aanzien van misdrijven waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, gelden deze verplichtingen slechts voor zover de naleving daarvan in die omstandigheden kan worden gevegd.

(...)

4. De persoon, bedoeld in het eerste lid, die met toestemming van de bewoner wenst binnen te treden, vraagt voorafgaand aan het binnentreden diens toestemming. De toestemming moet blijken aan degene die wenst binnen te treden."

Artikel 2

"1. Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een schriftelijke machtiging vereist, tenzij en voor zover bij wet aan rechters, rechterlijke colleges, leden van het openbaar ministerie, burgemeesters, gerechtsdeurwaarders en belastingdeurwaarders de bevoegdheid is toegekend tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. De machtiging wordt zo mogelijk getoond.

2. Onze Minister van Justitie stelt het model van deze machtiging vast.

3. Een schriftelijke machtiging als bedoeld in het eerste lid is niet vereist, indien ter voorkoming of bestrijding van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen terstond in de woning moet worden binnentreden."